

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19470

Tarih : 18.08.2024

10/4510

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'de iş cinayetlerinin nedenlerinin, çalışma koşulları ile işçi ölümleri arasındaki ilişkinin, iş sağlığı ve güvenliği sistemi ile işyeri denetimlerinin etkinliğinin, sendikasız ve güvencesiz çalışmanın yarattığı sonuçların, çocuk ve ileri yaştaki işçilerin çalışma koşullarının araştırılması ve işçilerin yaşam hakkını güvence altına alacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de iş cinayetleri çalışma yaşamının en ağır ve süreklilik gösteren sorunlarından biridir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin verilerine göre 2026 yılının ilk yedi ayında en az 1.279 işçi çalışırken yaşamını yitirmiştir. Aylık ölüm sayısı ocakta 155, şubatta 129, martta 150, nisanda 190, mayısta 213, haziranda 228 ve temmuzda 214 olarak kaydedilmiştir. Bu tablo, işçi ölümlerinin münferit olayların toplamından çok çalışma yaşamının yapısal sorunlarıyla birlikte değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Temmuz 2026'da sanayide 73, inşaatta 60, tarımda 45 ve hizmet sektöründe 36 emekçi yaşamını yitirmiştir. İşkolları itibarıyla ölümler inşaat, tarım, taşımacılık ve denizcilik alanlarında yoğunlaşmıştır. Trafik ve servis kazaları, ezilme ve göçükler, yüksekten düşmeler, elektrik çarpmaları, patlama ve yanmalar gibi önlenebilir nedenlerin işçi ölümlerindeki ağırlığı, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin uygulanması ve denetlenmesindeki sorunları ortaya koymaktadır.

Aynı ay yaşamını yitiren 214 işçinin yalnızca 7'sinin sendika üyesi olduğu, 207'sinin ise sendikasız çalıştığı tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle yaşamını yitiren işçilerin en az yüzde 97'si sendikasızdır. Sendikal örgütlenmenin çalışma koşullarına müdahale, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanmasını talep etme ve tehlikeli çalışma koşullarına karşı kolektif hareket etme bakımından taşıdığı önem dikkate alındığında, sendikasızlık ile iş cinayetleri arasındaki ilişkinin araştırılması gerekmektedir.

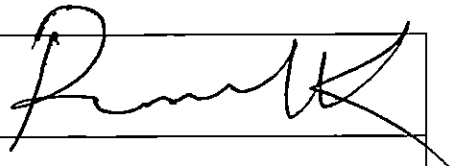
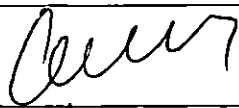
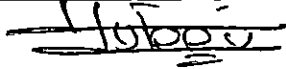
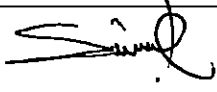
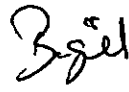
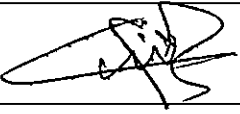
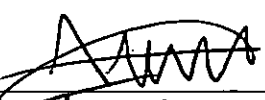
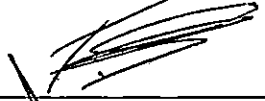
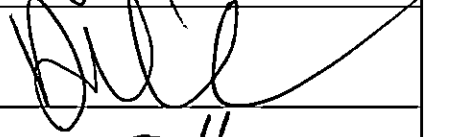
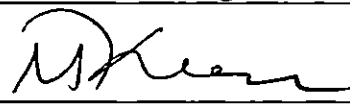
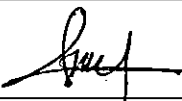
İş cinayetlerinin en ağır boyutlarından birini çocuk işçi ölümleri oluşturmaktadır. Temmuz ayında yaşamını yitirenlerin 12'si çocuk işçidir ve bu çocukların dördü 14 yaşında veya daha küçüktür. Çocuk ölümlerinin tarımdan metale, inşaatın konaklama ve taşımacılığa kadar farklı işkollarında meydana gelmesi, çocuk işçiliğiyle mücadele politikalarının ve mevcut denetim mekanizmalarının etkinliğinin sorgulanmasını gerekli kılmaktadır.

Çalışma yaşamının diğer ucunda ise ileri yaşta çalışmak zorunda kalan emekçiler bulunmaktadır. Temmuz ayında 65 yaş ve üzerindeki en az 15 emekçi çalışırken yaşamını yitirmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumunun Şubat 2026 verilerine göre emekli olduktan sonra kayıtlı olarak çalışmayı sürdürenlerin sayısı 2 milyon 130 bini aşmıştır. Çocukların çalışma yaşamına erken yaşlarda girmek zorunda kalması ile emeklilerin geçimlerini sağlayabilmek için çalışmayı sürdürmesi, gelir ve sosyal güvenlik politikaları ile çalışma yaşamındaki güvencesizliklerin birlikte değerlendirilmesini gerektirmektedir.

İş cinayetlerinin önlenmesinde işverenlerin yükümlülüklerini yerine getirmesi kadar etkin kamusal denetim de belirleyicidir. Taşeronlaşma, kayıt dışı istihdam, geçici ve güvencesiz çalışma biçimleri iş sağlığı ve güvenliği sisteminin uygulanmasını ve sorumluluğun izlenmesini güçleştirebilmektedir. İşyerlerinin hangi sıklıkta denetlendiği, mevzuata aykırılıklar karşısında hangi yaptırımların uygulandığı, hayati tehlike bulunan işyerlerinde çalışmanın ne ölçüde durdurulduğu ve ölümlerin ardından idari ve hukuki sorumluluğun ne ölçüde ortaya çıkarıldığı açıklığa kavuşturulmalıdır.

İş cinayetleri kaçınılmaz sonuçlar olarak kabul edilemez. Bilinen risklere karşı gerekli önlemlerin alınması, işçilerin iş sağlığı ve güvenliği süreçlerine etkin katılımının sağlanması, örgütlenme hakkının önündeki engellerin kaldırılması, işyeri denetimlerinin güçlendirilmesi ve mevzuata aykırılıklar karşısında etkili yaptırımlar uygulanmasıyla çalışma yaşamındaki ölümlerin önemli bölümü önlenebilir.

Bu nedenle Türkiye'de iş cinayetlerinin nedenlerinin ve sektörel dağılımının ortaya çıkarılması, sendikasızlık, güvencesiz çalışma, taşeronlaşma ve kayıt dışı istihdam ile işçi ölümleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, çocuk ve ileri yaştaki işçilerin çalışma koşullarının değerlendirilmesi, işyeri denetimleri ile mevcut iş sağlığı ve güvenliği sisteminin etkinliğinin belirlenmesi ve işçilerin yaşam hakkını esas alan önleyici politikaların oluşturulması amacıyla Meclis araştırması açılması gerekmektedir.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
2			
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DIYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLI	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DIYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	